

การสอนกวีนิพนธ์ภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนไทย
ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
Teaching English Poetry for Thai Students in Grade 6

สนใจ ไชยบุญเรือง¹, กวิสรา นิลมงคล²
Sonjai Chaibunruang¹, Kawisara Ninmongkol²

Received: 3 ตุลาคม 2564 Revised: 20 พฤศจิกายน 2564 Accepted: 22 พฤศจิกายน 2564

บทคัดย่อ

กวีนิพนธ์เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ ระบุตัวชี้วัดชั้นปีในสาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสารในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ ในระดับชั้นประถมศึกษาให้มีการอ่านออกเสียงบทกลอน ให้ถูกต้องตาม หลักการอ่าน แต่จากการที่ผู้เขียนได้เข้าร่วมโครงการพัฒนาท้องถิ่น โดยมีสถาบันอุดมศึกษาเป็น พี่เลี้ยงได้ให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลายโรงเรียนในจังหวัดขอนแก่น ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559 พบว่า ทางโรงเรียนประสบปัญหาด้านการสอนกวีนิพนธ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในด้านการอ่านออกเสียงบทกลอน เนื่องจากครูที่สอนส่วนใหญ่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาทางด้าน ภาษาอังกฤษโดยตรง ผู้เขียนจึงขอเสนอสาระหลักต่าง ๆ ที่จะช่วยแก้ปัญหา เพื่อช่วยให้ครู โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูที่ไม่ได้เรียนภาษาอังกฤษเป็นวิชาเอกมา ได้มีความเข้าใจเกี่ยวกับกวีนิพนธ์ ภาษาอังกฤษ ซึ่งจะช่วยครูในการสอน คือ คุณค่าของกวีนิพนธ์ภาษาอังกฤษ สิ่งที่คุณครูควรคำนึงถึง ในการสอนกวีนิพนธ์ภาษาอังกฤษ ซึ่งประกอบด้วยคำศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้อง โครงสร้างและ รูปแบบของบทกลอน หลักในการอ่านบทกลอน และการเลือกบทกลอนสำหรับเด็กนักเรียน

¹ ผศ.ดร., คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตเอเซีย; Asst. Prof. Dr., Faculty of Education and Liberal Arts, College of Asian Scholars, Thailand; e-mail: sonjai@cas.ac.th

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาอังกฤษ วิทยาลัยบัณฑิตเอเซีย; Lecturer, Program in English, College of Asian Scholars, Thailand.

คำสำคัญ : กวีนิพนธ์ภาษาอังกฤษ, การสอนกวีนิพนธ์ภาษาอังกฤษ, เด็กนักเรียนไทยในระดับชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6

ABSTRACT

Poetry is a part of the study according to the Basic Education Curriculum of 2008, which specifies the indicators of the year in the first language for communication in the foreign language learning subject group. In elementary school, poems are read aloud. to be correct in accordance with the principles of reading But from the author's participation in local development projects With higher education institutions as mentors, they have cooperated with many primary school grade 6 schools in Khon Kaen since 2016. It was found that the school had problems in teaching poetry. especially in terms of reading aloud poems This is because most of the teachers who teach are not directly educated in English. The author therefore proposes various main points that will help solve the problem. To help teachers, especially those who do not study English as a major. have an understanding of English poetry Which will help teachers in teaching is the value of English poetry. What teachers should keep in mind when teaching English poetry which contains relevant terminology The structure and form of the poem Fundamentals of reading poems and selection of poems for students.

KEYWORDS: English poetry, Teaching english poetry, Thai students in grade 6

บทนำ

กวีนิพนธ์เป็นส่วนหนึ่งในการศึกษาภาษาต่างประเทศที่ระบุไว้ในหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในตัวชี้วัดชั้นปีตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – ชั้น มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 ซึ่งใน หลักสูตรภาษาต่างประเทศในประเทศไทยได้กำหนดให้เรียน ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศการอ่านออกเสียงบทกลอนสั้น ๆ เป็นตัวชี้วัดหนึ่งของ มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ และแสดงความคิดเห็น อย่างมีเหตุผล ของสาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสารในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 228) ที่ระบุไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธ ศักราช 2551 ในตัวชี้วัดชั้นปีตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – ชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 ผู้เขียนมี

ประสบการณ์ในการเรียนและการสอนภาษาและวรรณคดีอังกฤษ และได้มีโอกาสเข้าร่วมโครงการพัฒนาท้องถิ่นโดยมีสถาบันอุดมศึกษาเป็นที่เลี้ยง (U-School Mentoring Scheme) ได้ให้ความร่วมมือกับโรงเรียนระดับประถมศึกษาไม่ต่ำกว่า 10 โรงเรียน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559-2564 โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้ร่วมมือในการพัฒนาความรู้ด้านภาษาอังกฤษให้กับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้แบ่งปันความรู้กับครูที่สอนภาษาอังกฤษให้กับนักเรียนเหล่านั้น ซึ่งครูส่วนใหญ่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาทางด้านวิชาเอกภาษาอังกฤษมาโดยตรง ศึกษาทางด้านสาขาวิชาอื่นมาแต่ต้องมาสอนวิชาภาษาอังกฤษ เช่น วิชาพลศึกษา สังคมศึกษา คณิตศาสตร์ ภาษาไทย เป็นต้น ผู้เขียนได้พบเห็นปัญหาของทั้งครูและนักเรียนในด้านการอ่าน การออกเสียงภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาในการอ่านบทกลอน (ซึ่งหลายโรงเรียนไม่ได้สอนกวีนิพนธ์หรือบทกลอนเลย) ผู้เขียนจึงมีความตั้งใจที่จะเขียนเกี่ยวกับการสอนกวีนิพนธ์ เพื่อจะช่วยให้ครูได้มีความเข้าใจเกี่ยวกับกวีนิพนธ์ เพื่อครูจะได้ นำความรู้ความเข้าใจไปถ่ายทอดในการอ่านออกเสียงบทกลอนให้กับนักเรียนของตนเองได้

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ครูผู้สอนภาษาอังกฤษได้

1. เข้าใจและเห็นคุณค่าของกวีนิพนธ์ภาษาอังกฤษ
2. คำนึงถึงสิ่งสำคัญในการสอนกวีนิพนธ์ภาษาอังกฤษให้เด็กนักเรียนไทย
3. รู้วิธีการสอน การอ่านบทกลอนภาษาอังกฤษ และ
4. มีแนวทางในการเลือกบทกลอนไปประยุกต์ใช้ในการสอน

ขอบเขตของเนื้อหาสาระ

ในบทความนี้ผู้เขียนจะเขียนครอบคลุมเนื้อหาสาระหลัก ๆ ดังนี้

1. คุณค่าของกวีนิพนธ์ภาษาอังกฤษ
2. สิ่งที่คุณควรคำนึงในการสอนกวีนิพนธ์ภาษาอังกฤษสำหรับเด็กนักเรียนไทย
  - 2.1 คำศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้อง
  - 2.2 โครงสร้างและรูปแบบของบทกลอน
  - 2.3 หลักในการอ่านบทกลอน
  - 2.4 หลักการเลือกบทกลอนสำหรับเด็กนักเรียนไทย

คุณค่าของกวีนิพนธ์ภาษาอังกฤษ

สนใจ ไชยบุญเรือง และกวิสรา นิลมงคล (2564) ได้สรุปคุณค่าของกวีนิพนธ์ภาษาอังกฤษในรายงานการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์บทกวีภาษาอังกฤษสำหรับเด็กนักเรียน ไว้วากวีนิพนธ์ที่ดี ที่มีคุณค่าจะต้องประกอบด้วยคุณค่าด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. คุณค่าทางด้านอารมณ์และจินตนาการ (Emotional and Imaginative Expression)

บทกลอนที่ดีจะทำให้ผู้อ่านรู้สึกเพลิดเพลิน ได้รู้สึกถึงความงดงามของภาษาที่กวีใช้ ที่ทำให้อ่านแล้วเกิดอารมณ์คล้อยตาม จินตนาการตามภาพที่กวีเขียนไว้ได้ เช่น ความรู้สึกรื่นรมย์ สนุกสนาน ตื่นเต้น เศร้า สะเทือนใจ เป็นต้น

2. คุณค่าทางปัญญา (Intellect) คุณค่าของบทกลอนที่ทำให้ผู้อ่านเกิดปัญญา คือ

บทกลอนที่ทำให้ผู้อ่านได้ติดตาม ได้คิดต่อยอดจากสาระที่กวีนำเสนอ ได้เรียนรู้ความหมายของคำศัพท์ ได้เรียนรู้การเรียงร้อยคำให้สละสลวยมากขึ้น

3. คุณค่าทางด้านความคิด ความจริง และคติสอนใจ (Ideas/Thoughts, Truth/Meaning, and Morals) แง่คิด คติ ข้อเตือนใจ หรือสิ่งต่าง ๆ ที่กวีสอดแทรกไว้ในบทกลอนย่อมมีคุณค่าทางด้านศีลธรรมสำหรับผู้อ่าน

4. คุณค่าทางด้านสังคมและวัฒนธรรม (Social and Cultural Perspectives) สิ่งที่กวีแสดงไว้ในบทกลอนเกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรมต่าง ๆ จะทำให้ผู้อ่านได้เพิ่มพูนประสบการณ์ ได้มีความรู้ ได้ชื่นชมวัฒนธรรมต่าง ๆ ที่กวีแสดงไว้ในบทกลอนนั้น ๆ

สิ่งที่ครูควรคำนึงถึงในการสอนกวีนิพนธ์ภาษาอังกฤษสำหรับเด็กนักเรียนไทย

การอ่านออกเสียงบทกลอนสั้น ๆ เป็นตัวชี้วัดหนึ่งของมาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ของสาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสารในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 228) ที่ระบุไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในตัวชี้วัดชั้นปี ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ในการสอนการอ่านกวีนิพนธ์หรือบทกวี/บทกลอน นอกเหนือไปจากการได้ตระหนักถึงคุณค่าของกวีนิพนธ์แล้ว สิ่งที่คุณครูควรรู้ ควรคำนึงถึง เพื่อประโยชน์ในการเรียนการสอน คือ

1. คำศัพท์เฉพาะ (Technical Terms)
2. โครงสร้างและรูปแบบของบทกลอน (Poetic Structure and Form)
3. หลักการอ่านบทกลอน (How to Read Poems)

4. หลักการเลือกบทกลอนสำหรับเด็กนักเรียน (How to Select Poems for Schoolchildren)

คำศัพท์เฉพาะ

คำศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องในส่วนนี้ ผู้เขียนจะเขียนเรียงตามลำดับตัวอักษรภาษาอังกฤษ (ครูผู้สอนจะได้คุ้นเคยกับคำที่ต้องใช้สอนเป็นภาษาอังกฤษ)

1. Line หมายถึง บรรทัดหรือบาทหนึ่งของบทกลอน/บทร้อยกรอง/บทกวี
2. Poem หมายถึง บทกลอน/บทร้อยกรอง/บทกวี (Poetry กวีนิพนธ์)
3. Poet หมายถึง กวี ผู้ประพันธ์บทกลอน/บทร้อยกรอง/บทกวี
4. Poetic Diction หมายถึง ศัพท์กวี ศิลปะในการเลือกใช้คำของกวีในการประพันธ์ซึ่งเป็นลีลาในการเขียน (Style) ของกวีแต่ละคน Poetic Diction ที่ควรจะให้เด็กนักเรียนได้เรียนรู้เพื่อเป็นพื้นฐานในการอ่านบทกลอน คือ

4.1 Denotation and Connotation

Denotation เป็นความหมายโดยตรง คือ ความหมายของคำศัพท์หรือวลีตามความหมายที่แสดงในพจนานุกรม

Connotation คือ ความหมายโดยนัย เป็นความหมายของคำหรือวลีที่แตกต่างไปจากความหมายโดยตรง เช่น คำว่า home ความหมายที่เป็น denotation หมายถึง บ้าน ที่อยู่อาศัย แต่ความหมายที่เป็น connotation หมายถึง ความปลอดภัย ความรัก ความสบายใจ และครอบครัว

4.2 Imagery หมายถึง กระบวนการจินตภาพ เป็นภาษาที่กวีใช้ที่ทำให้ผู้อ่านมีโมภพมองเห็นภาพในจินตนาการ ภาพจาก imagery บางอย่างสามารถมองเห็นได้ และบางอย่างรู้สึกได้จากประสาทสัมผัส (senses) และรู้สึกได้จากความรู้สึกภายใน เช่น ลม (wind) เป็นสิ่งที่มองไม่เห็น แต่จะรู้สึกได้ว่ามีลม หรือเห็นจากผลที่ลมพัด คือ ใบไม้ที่แกว่งไกว ใบไม้ที่ร่วงหล่น

4.3 Figurative Language คือ ภาษาภาพพจน์ เป็นถ้อยคำ สำนวนภาษาที่กวีเรียงร้อยขึ้นด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้เกิดภาพในจินตนาการ หรือให้มีความหมายพิเศษที่แตกต่างไปจากคำเดิม figurative language ที่สำคัญ ๆ มีดังนี้

4.3.1 Allusion (การอ้างถึง) เป็นการอ้างถึงบุคคล สถานที่ หรือเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ที่คาดว่าผู้อ่านคุ้นเคยแล้วอย่างสั้น ๆ เป็นนัย ๆ allusion ที่ใช้กันทั่วไปเช่น Adam (มนุษย์คนแรกที่เกิดขึ้นในโลก) และ Eve (ผู้หญิงคนแรกที่พระเจ้าสร้างขึ้น)

4.3.2 Irony (การแฝงนัย) เป็นการพูดประชดประชันหรือการพูดตรงกันข้ามที่ขัดแย้งระหว่างสิ่งที่เห็นและความเป็นจริงเช่น “beautiful and plain” (สวยและไม่สวย) “richer than a king” (ร่ำรวยกว่าพระราชินี) “them” and “us” (เขาและเรา)

4.3.3 Metaphor (อุปมาอุปไมย) เป็นอุปมาอุปไมยในการเปรียบเทียบว่าสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่ง เช่น He is an ox. เปรียบว่าเขาเป็นวัวตัวผู้ ซึ่งหมายความว่า เขาเป็นคนแข็งแรงมาก

4.3.4 Metonymy (นามนัย) เป็นภาษาภาพพจน์ที่กวีใช้สิ่งหนึ่งเรียกอีกสิ่งหนึ่งที่เชื่อมโยงกันได้ เช่น ใช้ the crown (มงกุฎ) แทน the king (พระราชินี)

4.3.5 Overstatement or Hyperbole (อติพจน์) การใช้ถ้อยคำที่เกินความจริงเพื่อเป็นการเน้นสิ่งที่กวีเขียน อาจจะเป็นในเชิงตลกขบขัน หรือที่เกี่ยวกับความเศร้า ความเลวร้าย ความผันผวน

4.3.6 Personification (บุคลาธิษฐาน) เป็นการที่ทำให้ ideas (ความคิด) abstractions (สิ่งที่นามธรรม) non-living things (สิ่งที่ไม่มีชีวิต) animals (สัตว์) creatures (สัตว์โลกอื่น ๆ) มีคุณลักษณะหรือความรู้สึกเช่นเดียวกับคน เช่น The leaves and flowers are dancing with the wind. (ใบไม้และดอกไม้กำลังเต้นรำกับสายลม = ใบไม้และดอกไม้พลิ้วไหวไปตามสายลม)

4.3.7 Pun (การเล่นคำ) Pun เป็นการเล่นคำ เช่น การใช้คำที่มีเสียงเหมือนกันแต่ความหมายต่างกัน หรือการใช้คำที่มีเสียงคล้ายกัน เช่น

When you go to sea,

What do you see?

4.3.8 Simile (อุปมา) เป็นอุปมาใช้ในการเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งกับอีกสิ่งหนึ่งโดยการใช้นำ like (เช่น เหมือนกับ) as (เป็นเหมือน) as ... as (เช่นเดียวกับ) หรือ similar to (คล้ายกับ) เช่น He works like an ox.

4.3.9 Symbol (สัญลักษณ์) หมายถึง สิ่งที่เราเห็นและที่มีความหมายยิ่งไปกว่านั้น เป็นสิ่งที่กวีใช้แทนบางสิ่งบางอย่าง เช่น a red rose (กุหลาบแดง) เป็นสัญลักษณ์ของ love (ความรัก)

4.4 Tone หมายถึง น้ำเสียงหรือท่วงทำนองเสียงที่แสดงทัศนคติของกวี เช่น concerned (ห่วงใยเป็นกังวล) amused (ตลกขบขัน เพลิดเพลิน) sympathetic (มีความเห็นใจผู้อื่น)

solemn (ซิ่งซัง เอาจริงเอาจัง เครื่องขรีม) mocking (เยาะเย้ย ล้อเลียน) reverent (ด้วยความเคารพ ยำเกรง) calm (สุขุม ใจเย็น สงบอารมณ์) หรือ excited (ตื่นเต้น)

4.5 Versification คือ ศิลปะการประพันธ์บทกลอน Versification ที่สำคัญที่จะทำให้ บทกลอนมีความน่าสนใจ มีความไพเราะ สำหรับเด็กนักเรียนในเบื้องต้น มี rhyme (สัมผัส) rhyme scheme (แผนสัมผัส) และ manipulations of sounds (การใช้เสียง)

4.5.1 Rhyme

Rhyme คือ เสียงสัมผัสหรือเสียงคล้องจองกันในบทกลอน ถ้าเสียงที่สัมผัสกัน เป็นคำหนึ่งพยางค์ เช่น time และ dime หรือคำที่มากกว่าหนึ่งพยางค์แต่เสียงท้ายเหมือนกัน เช่น showers และ flowers เรียกว่า เสียงสัมผัสแบบ masculine rhyme (สัมผัสเน้น)

ถ้าเป็นเสียงสัมผัสของตั้งแต่สองพยางค์ขึ้นไป เช่น ladies และ babies หรือ spitefully และ delightfully เรียกว่าสัมผัสแบบ feminine rhyme (สัมผัสไม่เน้น)

ถ้าเสียงสัมผัสอยู่ในบาทเดียวกันเรียกว่าเป็น internal rhyme (สัมผัสในบาท)

ถ้าเสียงสัมผัสอยู่ท้ายบรรทัดของแต่ละบาทเรียกว่าเป็น end rhyme (สัมผัสท้ายบาท)

4.5.2 Rhyme Scheme

Rhyme Scheme คือ แผนสัมผัส เป็นรูปแบบการสัมผัสของบทกลอนซึ่งในบทกลอนจะมีการใช้สัญลักษณ์ ดังนี้

- เสียงพยางค์ท้ายของบาทที่ 1 ให้เป็น a
- เสียงพยางค์ท้ายของบาทที่ 2 ถ้าเหมือนกับพยางค์ท้ายของบาทแรก ก็ให้เป็น a ถ้าไม่เหมือนกันก็ให้เป็น b
- เสียงพยางค์ท้ายของบาทที่ 3 ถ้าเหมือนกับพยางค์ท้ายของบาทที่ 1 หรือบาทที่ 2 ก็ให้สัญลักษณ์เหมือนกับบาทนั้น ๆ ถ้าไม่เหมือนบาทใดก็ให้เป็น c
- เสียงพยางค์ท้ายของบาทที่ 4 ถ้าเหมือนกับพยางค์ท้ายของบาทใดก็ให้สัญลักษณ์เหมือนบาทนั้น ถ้าสองบาทของบทกวีมีเสียงสัมผัสกันรวมกันแล้วได้ใจความสมบูรณ์ เรียกว่า เป็น a closed couplet (สัมผัสคู่ปิด) เช่น

February brings the rain,
Thaws the frozen ponds again.

Sara Coleridge

4.5.3 Manipulations of Sounds

Manipulations of Sounds คือ การใช้เสียงที่จะช่วยให้บทกลอนน่าสนใจ มีความไพเราะมากขึ้น คือ การใช้ alliteration (การสัมผัสอักษร) assonance (การกระทบสระ) และ consonance (การซ้ำเสียงพยัญชนะ)

4.5.3.1 Alliteration (การสัมผัสอักษร) คือ การสัมผัสคล้องจองกันของเสียงตัวอักษรตัวแรกของคำที่ขึ้นต้นด้วยเสียงตัวอักษรที่เหมือนกันในบาทหนึ่ง ๆ ของบทร้อยกรอง เช่น

March brings breezes loud and shrill,

...

Sing a song of seasons!

...

Sara Coleridge

4.5.3.2 Assonance (การกระทบสระ) คือ การซ้ำของเสียงสระในคำที่มีเสียงสระคล้าย ๆ กันในบาทหนึ่ง ๆ ของบทกลอน เช่น

And blown by all the winds that u pass,

...

A floor oo ool oo corn.

Sara Coleridge

4.5.3.3 Consonance (การซ้ำเสียงพยัญชนะ) คือ การซ้ำของเสียงพยัญชนะท้ายของพยางค์ที่ลงเสียงหนักแต่มีเสียงสระต่างกัน คำต่าง ๆ ในบาทหนึ่ง ๆ ของบทร้อยกรอง เช่น

...

And yet she cannot stray,

...

The pleasant light of day;

...

Sara Coleridge

4.5.4 Meter (มาตรา) ซึ่งเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของ Versification เป็นจังหวะพื้นฐานของแต่ละบทของบทกลอน เป็นส่วนที่ครูจะใช้ในการฝึกให้เด็กนักเรียนได้อ่านได้ถูกต้องตามจังหวะการอ่านเมื่อให้เด็กนักเรียนได้ฝึกอ่านออกเสียง (แต่ในเบื้องต้นต้องฝึกให้นักเรียนอ่านออกเสียงหนักเบาของคำให้ถูกต้องก่อน)

จังหวะพื้นฐานของ the basic metrical unit แบ่งเป็นหน่วยจังหวะพื้นฐานเรียกว่า foot ซึ่งประกอบด้วยคำที่ต้องลงเสียงหนักหนึ่งพยางค์ (-) และอีกหนึ่งหรือสองพยางค์ที่เป็นเสียงเบา (˘) The basic metrical unit ที่ใช้กันทั่วไปมี 5 รูปแบบ คือ iambic, trochaic, anapestic, dactylic และ spondaic ในระบบ the syllabic–stress system ซึ่งเป็นการลงเสียงหนักที่พยางค์ของคำในแต่ละบทดังที่แสดงในตารางนี้

Name of Meter	Name of Foot	Example
Iambic	Iamb	˘of good
Trochaic	Trochee	happy
Anapestic	Anapest	˘˘in the world
Dactylic	Dactyl	yesterday
Spondaic	Spondee	day–break

(Based on Pickering & Hoepfer, 1981, p. 169)

คำศัพท์เฉพาะต่าง ๆ ที่ผู้เขียนนำเสนอในบทความนี้เพื่อให้ครูที่สอนภาษาอังกฤษได้รู้ได้คุ้นเคยกับ technical terms ที่เกี่ยวกับบทกลอนภาษาอังกฤษ ครูสามารถนำไปใช้ในการสอนนักเรียน เมื่อนักเรียนมีความพร้อมหรือในระดับชั้นที่สูงขึ้นตามความเหมาะสม เท่าที่จำเป็น หรือตามความสนใจของนักเรียน

โครงสร้างและรูปแบบของบทกลอน (Poetic Structure and Form)

เพื่อให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดของมาตรฐาน ต. 1.1 ของสาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร ที่ระบุไว้ว่า “การอ่านออกเสียงบทกลอนสั้น ๆ” ผู้เขียนจึงจะนำเสนอเฉพาะโครงสร้างและรูปแบบของบทกลอนที่สั้น ๆ ดังนี้

1. บทกลอนที่มีรูปแบบตายตัว (Fixed Poetic Form)

บทกลอนไฮกุ (Haiku) เป็นบทกลอนที่มี 3 บรรทัด ในแต่ละบท รวมกันเป็น 17 พยางค์ แยกเป็น 5 – 7 – 5 คือ บรรทัดที่ 1 มี 5 พยางค์ บรรทัดที่ 2 มี 7 พยางค์ และบรรทัดที่ 3 มี 5 พยางค์ ซึ่งในแต่ละบทไม่จำเป็นต้องมีเสียงสัมผัส เช่น

What I thought to be
Flowers soaring to their boughs
Were bright butterflies.

Moritake (1452–1540)

บทกลอนไฮกุเป็นบทกลอนที่เดิมเป็นบทกลอนของญี่ปุ่น เป็นบทกลอนที่แสดงภาพ ความนึกคิด ความฝัน หรืออารมณ์เพียงเรื่องเดียวในแต่ละบท

2. บทร้อยกรอง (The Song) เป็นบทกลอนสั้น ๆ ง่าย ๆ สะเทือนอารมณ์ มีหลากหลายรูปแบบในรูปแบบเพลงต่าง ๆ เช่น

The Star

Twinkle, twinkle, little star,
How I wonder what you are!
Up above the world so high
Like a diamond in the sky.
...

Jane Taylor

3. บทกลอนที่มีเสียงสัมผัสในแต่ละบทเหมือนกัน (Stanzaic Verse)

ในบทกลอนรูปแบบนี้ แต่ละบท (stanza) จะมีแผนสัมผัส (rhyme scheme) เหมือนกัน และมีจำนวนบาท (line) เท่ากัน แต่โครงสร้าง (structure) ของแต่ละบทอาจจะแตกต่างกัน และในแต่ละบทจะต้องมีอย่างน้อย 2 บาท บทกลอนแบบนี้มีชื่อเรียกที่ต่างกันไป ดังนี้

3.1 บทสองบาท เรียกว่า “สัมผัสคู่” (couplet) และถ้าสองบาทที่คล้องจองกันนั้น รวมความได้เป็นประโยค เป็นความที่สมบูรณ์เรียกว่า “สัมผัสคู่ปิด” (closed couplet) เช่น

Humpty Dumpty's Poem

In winter, when the fields are white,
I sing the song for your delight.
In spring, when woods are getting green,
I'll try and tell you what I mean.
In summer, when the days are long,
Perhaps you'll understand the song.
In autumn, when the leaves are brown,
Take pen and ink, and write it down.

...

Lewis Carroll

3.2 บทสามบาท (tercet/triplet) เป็นบทกลอนที่ทั้งสามบาทลงท้ายด้วยเสียงสัมผัสเดียวกัน

My Mother

Who fed me from her gentle breast,
And hushed me in her arms to rest,
And on my cheek sweet kisses prest?
My Mother.

...

Ann Taylor

3.3 บทสี่บาท (quatrain) เป็นบทร้อยกรองที่มีแผนสัมผัสที่หลากหลาย เช่น aabb, abab, abba หรือ abcb

Whole Duty of Children

A child should always say what's true,
And speak when he is spoken to,
And behave mannerly at table:
At least as far as he is able.

Robert Louis Stevenson

3.4 บทห้าบาท (quintet) เป็นบทร้อยกรองที่มีแผนสัมผัสที่หลากหลาย

There Was Old Man from Peru

There was an old man from Peru
Who dreamed he was eating his shoe.
He woke in a fright
In the middle of the night
And found it was perfectly true.

Anonymous

3.5 บทหกบาท (sestet) มีแผนสัมผัสที่หลากหลาย

Ladybird! Ladybird!

Ladybird! Ladybird! Fly away home,
Night is approaching, and sunset is come:
The herons are flown to their trees by the Hall;
Felt, but unseen, the damp dewdrops fall;
This is the close of a still summer day;
Ladybird! Ladybird! Haste! Fly away!

Emily Bronte

3.6 บทเจ็ดบาท (septet) มีแผนสัมผัสที่หลากหลาย

Skipping

Little children skip,
The rope so gaily gripping,
Tom and Harry,
Jane and Mary,
Kate, Diana,
Sunan, Anna,
All are fond of skipping!
...

Thomas Hood

3.7 บทแปดบาท (octave/octet) มีแผนสัมผัสที่หลากหลาย

Snow

In the gloom of whiteness,
In the great silence of snow,
A child was sighing
And bitterly saying: "Oh,
They have killed a white bird up there on her nest,
The down is fluttering from her breast!"
And still it fell through that dusky brightness
On the child crying for the bird of the snow.

Edward Thomas

นอกจากนี้ มีบทร้อยกรองเก้าบาทและมากกว่านั้น แต่ไม่มีชื่อเรียกเฉพาะในภาษาอังกฤษ ซึ่งถ้าครูผู้สอนเห็นว่า เหมาะสำหรับนักเรียนของตน ก็สามารถนำมาใช้สอนได้

หลักในการอ่านบทกลอน

ในการสอนให้นักเรียนอ่านบทกลอน ครูผู้สอนควรจะสอนให้นักเรียนยึดหลักการอ่าน ดังนี้

1. อ่านบทกลอนแต่ละบทมากกว่าหนึ่งครั้ง อ่านในใจ
2. ใช้พจนานุกรม หรือสื่อที่จะใช้ค้นคว้าหาความหมายตรงของคำ (denotation หรือ denotative meaning)
3. อ่านบทกลอนในใจ อ่านทุกคำในแต่ละบท อ่านจนกระทั่งรู้สึกว่าได้ยินเสียงของคำ รู้ความหมายของคำ
4. อ่านและจับใจความว่าบทกลอนนั้นสื่ออะไร ว่าอย่างไร
5. อ่านบทกลอนดัง ๆ อ่านด้วยความตั้งใจ อ่านให้เข้าใจความหมายของทุกคำ (คำทุกคำในบทร้อยกรองนั้นสำคัญ) นั่นก็คือ ในการอ่านบทกลอนเพื่อให้เกิดความเข้าใจ ให้มี

ความซาบซึ้ง จะต้องอ่านในใจและอ่านออกเสียง ต้องรู้ความหมายของคำศัพท์ทุกคำในแต่ละบท และต้องอ่านซ้ำหลาย ๆ ครั้ง

การเลือกบทกลอนภาษาอังกฤษสำหรับเด็กนักเรียน

ในการเลือกบทกลอนที่จะใช้ในการสอนนั้น ครูผู้สอนควรจะต้องตอบคำถามเหล่านี้ก่อนเพื่อจะได้นำไปประกอบการพิจารณาว่าบทกลอนนั้นมีคุณค่าเหมาะที่จะนำไปใช้ในการสอนนักเรียนของตนเองหรือไม่

1. What is the structure and form of the poem?
2. What poetic diction does the poet use?
3. What is the tone of the poem?
4. What versification does the poet use?
5. What is the poem about? (What is the idea presented in the poem?)
6. Do you like the poem? If so, why? If not, why not?

นอกจากนี้ ครูผู้สอนอาจจะเขียนบทกลอนภาษาอังกฤษขึ้นเอง หรือเขียนบางส่วน แล้วให้นักเรียนช่วยกันหาคำมาเติมความให้สมบูรณ์ จะเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการเรียนภาษาอังกฤษด้วย ดังตัวอย่างที่ผู้เขียนนำเสนอไว้

บทกลอนจากผู้เขียน

Haikus (ไฮกุ)

1. A typhoon may cause Severe damage, but don't let It ruin our heart.	2. Colorful summer! Yellow, pink, red, white, and green Are the summer charms.

Closed Couplets (บทแบบสัมผัสคู่ปิด)

1. The cool breeze is passing by And the bright sun is smiling in the sky.	(สายลมเย็นกำลังพัดผ่าน ในท้องฟ้าอาทิตย์สดใสขึ้นบาน)
2. The little birds are sweetly singing, Waking all of us up in the morning.	(เหล่านกน้อยร้องเสียงประสาน กังวาลหวานยามเช้าปลุกทั้งบ้าน)

Tercets/Triplets (บทสามบาท)

1. The moon in the night sky Among the stars that look so fine Gives some light to people walking by.	พระจันทร์ในท้องฟ้ายามราตรี ท่ามกลางดวงดาวพร่างพราวราตรี ส่องแสงให้คนเดินผ่านไปด้วยดี)
2. The morning sun is shining To freshen up everything, And to listen to the world whispering.	(อาทิตย์ยามเช้ากำลังส่องแสงมา เพื่อช่วยให้ทุกอย่างสดใสเรีงรา และได้ฟังเสียงกระซิบในโลกหล้า)

Quatrains (บทสี่บาท)

1. Honesty is the best policy. That's what we should practice If we want to be happy And live in peace.	(ความซื่อสัตย์สุจริต พิชิตใจคนทั่วหล้า หลักปฏิบัติล้ำค่า นำพาสู่สันติสุข)
2. Being confident Patient, diligent, And maintaining lifelong learning Are the roads to successful living.	(เชื่อมั่นในตน อดทนขยัน เรียนรู้มุ่งมั่น ทางนั้นสำเร็จ)

และเพื่อให้นักเรียนได้ช่วยกันคิดหาคำศัพท์มาเติมให้ความสมบูรณ์ ผู้เขียนจะให้ในรูปแบบของ anagrams คือ การเอาตัวอักษรทุกตัวในคำ มาเรียงให้เป็นคำศัพท์คำใหม่ (ในที่นี้ ผู้เขียนจะเขียนคำที่เว้นไว้ในวงเล็บด้านขวามือสำหรับครู)

3. Was can be _____ .	(saw)
War can be _____ .	(raw)
Ear can be era and _____ .	(are)
Rats can be _____ .	(star)

4. Cheap can be _____ . (peach)
 Cheat can be _____ . (teach)
 Dear can be read and _____ . (dare)
 Race can be _____ . (care)

Quintets (บทห้าบาท)

(คำที่เว้นไว้ให้นักเรียนเติม ที่ขีดไว้ขีดหนึ่ง = หนึ่งตัวอักษร ตัวอักษรตัวแรกของคำเขียนไว้เพื่อเป็นตัวชี้ให้นักเรียนได้คิดเร็วขึ้น)

1. Summer is when
 It is very hot and s _ _ _ y. (sunny)
 Farmers are not happy,
 For the land is so _ _ y (dry)
 And there is not enough w _ _ _ _ supply. (water)
2. The _ _ _ _ _ season is when (rainy)
 It is very _ _ _ . (wet)
 Many people get upset
 If it _ _ _ _ _ heavily, (rains)
 But farmers are _ _ _ _ _ . (happy)
3. Winter is when
 It is nicer and c _ _ _ _ _ . (cooler/colder)
 It makes people feel better,
 Especially at night and in the m _ _ _ _ _ . (morning)
 It makes life a bit more exciting.

Sestets (บทหกบาท)

1. May you be happy.
May you stay h _ _ _ _ _ . (healthy)
May you _ _ rich. (be)
May _ _ _ accomplish (you)
Your wish right away.
“Happy B _ _ _ _ _ .” (Birthday)
2. Don’t panic about _ _ _ _ _ — 19 (COVID)
If you know how to stay c _ _ _ _ , (clean)
And do what you are asked and supposed to,
You will be able to get through
This difficult period with no harm.
So, take good care of y _ _ _ self and stay calm. (yourself)

ข้อเสนอแนะในการสอนกวีนิพนธ์ภาษาอังกฤษสำหรับเด็กนักเรียน

1. ครูอ่านบทกลอนทั้งบทให้นักเรียนฟังอย่างน้อย 2 ครั้ง
2. ครูอ่านบทกลอนทีละบาท ให้นักเรียนดูตามบาทที่ครูอ่าน
3. ครูอธิบายความหมายของแต่ละบท รวมทั้งความหมายโดยนัย (connotation) (ถ้ามี)
4. ให้นักเรียนถามคำศัพท์ที่นักเรียนยังไม่เข้าใจ
5. ให้นักเรียนออกเสียงคำศัพท์ที่มีตั้งแต่ 2 พยางค์ขึ้นไปตามครู (ให้มีการลงเสียงหนัก – เบาของพยางค์ในคำให้ชัดเจน)
6. ให้นักเรียนอ่านออกเสียงตามครูไปที่ละจังหวะของการอ่านออกเสียงในแต่ละบท ถ้าเป็นบท สั้น ๆ ให้อ่านทั้งบทจึงค่อยหยุด ถ้าเป็นบทที่ยาว ให้แบ่งวรรคตอนตามที่ขีดเส้นไว้ แต่จะไม่หยุดที่คำขยายคำนามและไม่ต้องหยุดนาน เช่น

Who fed me|from her gentle breast,
And hushed me|in her arms|to rest,
And on my cheek|sweet kisses prest?
...

Ann Taylor

7. ให้นักเรียนฝึกอ่านเอง (อาจจะให้ฝึกเป็นกลุ่มหรือคู่)
8. ให้นักเรียนสมัครใจอ่านให้ครูและเพื่อน ๆ ฟัง
9. ครูถามคำถามให้นักเรียนช่วยกันหาคำตอบ เช่น

- (1) What is this poem about?
- (2) What is the rhyme scheme of this poem?
- (3) Do you like the poem? Why / Why not?
- (4) What do you learn from it?

10. ครูควรจะให้ให้นักเรียนได้สังเกตว่าคำขึ้นต้นของแต่ละบาทของบทกลอนนั้นจะขึ้นต้นด้วยตัวอักษรตัวใหญ่

11. ในขั้นต่อไป เมื่อนักเรียนมีความพร้อมในการเรียนมากขึ้น ครูค่อยอธิบายคำศัพท์เฉพาะที่มี ความหมายของคำนั้นที่ปรากฏในบทกลอน เช่น personification, simile, metaphor เป็นต้น หรือครูชี้ให้เห็นคุณค่าของบทกลอนนั้น ๆ ในด้านต่าง ๆ เช่น ในบทร้อยกรอง “Months of the Year” ของ Sara Coleridge ซึ่งเป็นบทกลอนที่แต่ละบท (แต่ละเดือน) มี end rhyme เป็นคู่ ๆ เช่น snow – glow, rain – again, shrill – daffodil, sweet – feet เป็นต้น และในบทกลอนนี้ กวีสื่อความหมายผ่าน denotation และ connotation ของคำ เช่น the Harvest home (พิธีการฉลองการเก็บเกี่ยว) และวลี เช่น at our feet (ดอกเดซี่มีมากมายไม่ว่าจะเดินไปทางไหนก็มีดอกเดซี่) เพิ่มความไพเราะด้วย alliteration เช่น brings breeze, the dancing daffodil, then the Harvest home เป็นต้น นอกจากนี้ก็มี consonance เช่น toes and fingers, frozen ... again, at ... feet, และ then begin.

Tone ของบทกลอนนี้แฝงไว้ด้วยความตื่นเต้น ความสนุกสนานเพลิดเพลิน และเด็ก ๆ จะได้รับความรู้ ได้จินตนาการภาพจากแต่ละ stanza ของแต่ละเดือนว่ามีอะไรที่เป็นสัญลักษณ์โดดเด่น เช่น ในเดือน June จะได้จินตนาการภาพเด็ก ๆ ได้สนุกสนานกับการเก็บดอกไม้ถือไว้ในมือ

June brings tulips, lilies, roses:

Fills the children's hands with posies.

หรือในเดือน September มีผลไม้ฤดูผสมพันธุ์ และผู้คนออกไปเล่นกีฬา
กลางแจ้ง

Warm September brings the fruit,

Sportsmen then begin to shoot.

นอกจากนี้ เด็กนักเรียนจะได้เรียนรู้คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งต่าง ๆ ของแต่ละเดือนมากขึ้น

ในบทกลอนนี้มีการใช้ figurative language (ภาษาภาพพจน์) เพื่อให้ผู้อ่านได้จินตนาการตามได้ง่ายขึ้น คือ การใช้ personification (บุคลาธิษฐาน) ของเดือนและสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นที่เป็น สัญลักษณ์ของแต่ละเดือน เช่น

January brings the snow, (เดือนมกราคมเอาหิมะมา
Makes the toes and fingers glow. ทำให้นิ้วมือนิ้วเท้าแดงจากความหนาวเย็น)

February brings the rain, (เดือนกุมภาพันธ์เอาฝนมา
Thaws the frozen ponds again. ทำให้น้ำในบึงที่เป็นน้ำแข็งละลาย)

March brings breezes loud and shrill, (เดือนมีนาคมเอาลมมา
Stirs the dancing daffodil. ทำให้ดอกแดฟโฟดิลเต้นตามสายลม)

...

เด็กนักเรียนต่างชาติจะได้รับคุณค่าด้านต่าง ๆ จากบทกลอนบทนี้ทุกด้าน ทั้งด้าน emotional and imaginative expression (อารมณ์และจินตนาการ) ด้าน intellect (ปัญญา) ideas, truth, and morals (ความคิด ความจริง และคติสอนใจ) และด้าน social and cultural perspective (สังคมและวัฒนธรรม)

นอกจากนี้ ครูสามารถสอนเปรียบเทียบกับฤดูต่าง ๆ ในประเทศไทยในบทกลอนแบบห้าบาท (quintets) ที่ผู้เขียนเขียนไว้ในบทความนี้ได้

บทสรุป

การที่ได้รู้ปัญหาในการเรียนการสอนนั้นคืออะไร การแก้ปัญหาให้ตรงจุดที่ก่อให้เกิดปัญหา การแก้ปัญหอย่างจริงจังย่อมส่งผลช่วยคลี่คลายปัญหานั้นได้ การสอนกวีนิพนธ์ภาษาอังกฤษให้นักเรียนไทยในระดับชั้นประถมศึกษา ถ้าครูผู้สอนได้เข้าใจได้เห็นคุณค่าของกวีนิพนธ์หรือบทกวี/บทกลอน ได้รู้คำศัพท์เฉพาะ รู้โครงสร้างและรูปแบบของบทกลอน รู้หลักในการอ่าน การสอนการอ่านบทกลอนอย่างถูกต้อง จะช่วยให้ทั้งครูและนักเรียนได้สนุกกับการอ่านบทกลอน ซึ่งจะนำไปสู่การคิดการเขียนอย่างสร้างสรรค์ การพัฒนาทักษะทางภาษาอังกฤษต่อไปได้

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2545). *ศัพท์บัญญัติราชบัณฑิตยสถาน*. ค้นเมื่อ 8-29 เมษายน 2564, จาก <https://dict.longdo.com>
- สนใจ ไชยบุญเรือง และ กวิสร นิลมงคล (2564). การวิเคราะห์บทกวีภาษาอังกฤษสำหรับเด็กนักเรียน. *วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย*, 11 (3), 198-208.
- Hedley, Alistair, compiler. (2001). *Treasury of Poetry*. London: York House Typographic.
- Jenkinson, Edward B., & Hawley, Jane Stouder. (1967). *On Teaching Poems*. Bloomington: Indiana University Press.
- Miller, Ruth & Greenberg, Robert A. (1981). *Poetry: An Introduction*. New York: St. Martin's Press, Inc.
- Pickering, James H. & Hoepfer, Juffrey D. (1981). *Concise Companion to Literature*. New York: Macmillan Publishing Co, Inc.